

Tweede helft 'Hunzejaar': fietstocht, wandeling, kunstroute, lezing

Aan Tafel: zomermaaltijd, herfstmaaltijd

Film: De stille kracht van de Drentse natuur

Nivon = GrAs

Afdelingsblad Nivon Groningen-Assen

Van de voorzitter

Tegenwoordig beperken we ons in de communicatie met leden van de afdeling Groningen-Assen tot twee keer per jaar Nivon-GrAs, twee digitale nieuwsbrieven en tussendoor, ook per mail, herinneringen om op onze activiteiten te wijzen. Voor nu Nivon-GrAs van juli. We kondigen hierin onze activiteiten voor het najaar aan die al meteen in september starten. Degene die ook onze mails ontvangt krijgt zo nu en dan weer een herinnering.

Medio juni hadden we warmer en soms vochtiger weer dan gemiddeld achter de rug. Ik kon het goed merken aan de muggen die nog vroeger dan verleden jaar met hun steken van zich lieten merken. Van iemand van de Universiteit Wageningen begreep ik tijdens een radio-uitzending dat die vroegtijdige warmtegolf al voor een tweede generatie muggen heeft gezorgd. De natuur is van slag en wij hebben daar een aandeel in. Tijd voor duurzaam toerisme waarvoor het Nivon staat.

Rijd daarom eens wat minder ver weg en zoek een camping, natuurvriendenhuis of andere verblijfplaats op in de Benelux of Noord-Duitsland. Ik kampeerde jaren lang op De Gele Anemoon bij Valkenburg en stond er telkens versteld van hoe rustig het daar in het hoofdseizoen kon zijn. Plek genoeg dus.

Kijk ook naar je ecologische voetafdruk, voornamelijk bij het vlees eten, ook van je katten overigens. Ooit geweten dat een gemiddelde Nederlandse kat jaarlijks twee keer zoveel vlees eet dan de gemiddelde Nederlander? Over duurzaamheid gesproken en een wonder dat de kat als huisdier nog steeds niet ter discussie staat!

Ons programma blijft in het teken staan van erfgoed. Ook het Nederlands landschap behoort tot ons (cultureel) erfgoed. We richten ons in de afdeling Groningen-Assen ook in het najaar op de Hunze. Aan het eind van het jaar zal ook de Drentse Aa door ons programma trekken.

Wie wil er meedoen in ons bestuur en bij de organisatie van onze activiteiten. Graag bij een van de bestuursleden melden. We hebben je nodig!

Herman Blom

In memoriam Betsie Oosterhoff

We herinneren ons heel veel fijne momenten samen met Betsie Oosterhoff-Hamberg. Zij overleed op 12 juni jl. op de gezegende leeftijd van 90 jaar. In Assen, in De Boskamp, namen familie en vrienden afscheid van haar. Betsie en haar man Ginus waren vanaf de jaren zeventig jaren lang mede beeldbepalend voor de afdeling Groningen, Ginus vervulde lange jaren diverse functies in het afdelingsbestuur. Als duo waren ze voor ons onafscheidelijk. Beiden waren lid van de leesclub en de Soos, vroeger van de muziekclub en ze sloegen tot op heden weinig afdelingsbijeenkomsten over, of het nu 's avonds in het Humanistisch Centrum of overdag op de Hondsrug was. We wensen Ginus sterkte en bewaren veel goede herinneringen aan Betsie Oosterhoff!

Natuurvriendenhuis de Hondsrug wellicht de plaats voor uw vrijwilligerswerk?

'Er kan nog meer bij' zou een goede slogan zijn, we blijven op zoek naar nieuwe medewerkers.

Wilt u meer weten over de verschillende mogelijkheden tot vrijwilligerswerk op de Hondsrug? Neemt u dan contact op met janny.nivon@gmail.com dan maken we per ommegaande een afspraak met u!

Graag tot ziens, Natuurvriendenhuis De Hondsrug Noordlaren

Cultureel erfgoed na de zomer

Ook na de zomer is er nog veel te genieten van ons thema cultureel erfgoed; de Hunze houdt ons in zijn greep. In de tweede helft van ons "Hunzejaar" pakken we de fiets, volgen we de stroom te voet, kijken we naar kunst langs de oevers en plaatsen we het water in en rond Groningen in historisch perspectief.

Zaterdag 1 september: fietstocht

Ontdekking van de Hunze door de stad Groningen met gids

Op de fiets op zoek naar de ontbrekende schakel van het Hunzedal tussen het Zuidlaardermeergebied en het Reitdiepgebied.

De fietstocht is ongeveer 17 km lang. We vertrekken om 11.00 uur uit Haren en komen rond 14.00 uur aan bij het Bezoekerscentrum Reitdiep in Noorderhoogebrug. Een heerlijke plek om rond te kijken en iets te drinken. Van daar kan ieder op eigen gelegenheid naar huis. Eventueel fietsen we gezamenlijk terug naar het startpunt, waar we dan rond 16.00 uur aankomen.

Kinderen kunnen mee fietsen, maar houd er rekening mee dat de fietstocht ook door de stad Groningen gaat.

Vertrekpunt: fietstunnel Waterhuizerweg, Polderpad, 9753 Haren; fietsknooppunt 78

Datum & tijd	zaterdag 1 september; van 11.00 – 16.00 uur – verzamelen om 10.45 uur
Locatie	fietstunnel Waterhuizerweg, Polderpad, 9753 Haren; fietsknooppunt 78
Kosten	Nivonlid en introducé € 3,50 / niet lid € 5,00
Aanmelden	eerlijkgroengras.groningen@nivon.nl of 050 541 7010

Zondag 2 september: zomermaaltijd Aan Tafel!

Picknick in Lettelbert! Ook voor kinderen een aanrader!

Om het zomergevoel nog even vast te houden en de vakantie ontspannen af te sluiten met het hele gezin eten we deze keer op het natuurkampeerterrein in Lettelbert.

Schuif aan in de kring en neem gerust iemand mee. De introduc e hoeft niet lid te zijn van het Nivon.

De maaltijd bestaat uit drie gangen, zonder vlees, bereid met verse en zo veel mogelijk biologische seizoensproducten uit de omgeving. Er wordt een vaste prijs gehanteerd van € 7,50; een drankje komt voor eigen rekening.

Bij slecht weer kunnen we uitwijken naar het naastgelegen Dorpshuis.

Omdat we deze keer op de camping zitten met wat andere faciliteiten dan normaal vragen wij de deelnemers eigen bestek, bord en glas mee te nemen.

Locatie	Natuurkampeerterrein, Hoofdstraat 190/1, 9827 PD Lettelbert
Datum en tijd	zondag 2 september van 17.30 – 20.00 uur
Inloop	vanaf 17.00 uur
Kosten	€ 7,50
Aanmelden	eerlijkgroengras.groningen@nivon.nl of 050 541 7010

Aanmelding is verplicht, o.a. omdat er een maximum wordt gehanteerd en dat kan tot en met woensdag 29 augustus

** Aan Tafel! stemt de uitgaven van de maaltijd af op de inkomsten berekend op basis van het aantal aanmeldingen. Dat betekent dat afmeldingen op het laatste moment een verliespost opleveren. Wij vragen u dan ook om met beleid om te gaan met uw afmelding.*

Zaterdag 22 september: Wandelen in het spoor van de Hunze derde traject

Het traject volgt de Hunze van Zernike via Garnwerd naar Schouwerzijl.

Een tocht te voet door het natuurgebied in en rond de Hunze geeft een mooi beeld van dit cultuurlandschap. De route die wij lopen in vier trajecten is beschreven en te verkrijgen bij het VVV. De trajecten zijn elk ongeveer 20 km.

Voor het begin- en eindpunt maken we zo veel mogelijk gebruik van het openbaar vervoer. Daarom wandelen we steeds op zaterdag. We vertrekken rond 10.00 uur. Onderweg is er gelegenheid uit te rusten en iets te drinken.

Uitgebreide informatie over elke dagtocht staat in de herinneringsmail die enige tijd voor de wandeling wordt verstuurd.

Omdat de route deels door de stad en de provincie Groningen gaat, is het ook mogelijk een deel van de tocht mee te lopen. Wandelaars die de route niet volledig willen of kunnen lopen, kunnen op bepaalde plekken een bus terug nemen. Meld bij uw aanmelding waar u zich wilt aansluiten. Deelname is gratis. Vervoer en consumpties zijn voor eigen rekening.

Het vierde (laatste) traject staat gepland op zaterdag 27 oktober.

Informatie en aanmelding Nelleke Drukker eerlijkgroengras.groningen@nivon.nl of 050 541 7010
Coördinatie vanuit wandelgroep Japke Kooistra (werkgroep LAW)

Zaterdag 6 oktober: Kunstpad door Paddepoel

Gids Flip Drukker

Flip Drukker is beeldend kunstenaar en grafisch ontwerper en bewoner van de wijk Paddepoel. Vanuit die hoedanigheden raakte hij betrokken bij een werkgroep die zich ten doel had gesteld kunst in de openbare ruimte óf zichtbaar vanuit de openbare ruimte van de wijken Paddepoel, Selwerd en Tuinwijk te inventariseren en waar nodig en mogelijk op te laten knappen of meer zichtbaar te maken. Ook vervaardigde de werkgroep een site met informatie over die kunstwerken en maakte men per wijk een wandeling langs een aantal van die kunstwerken. Elke deelnemer krijgt ter plekke een boekwerkje, met afbeeldingen en informatie over alle kunstwerken. De duur van de wandeling is ongeveer anderhalf uur. De route is rolstoeltoegankelijk. Na afloop kunnen we in het Blauwborgje of Bernlef iets drinken en napraten. Zie ook: www.flipdrukker.nl www.kunstpad.info www.staatingroningen.nl

Datum en tijd	zaterdag 6 oktober; 10.30 – 12.00 uur
Verzamelen	Watermanstraat 15a Groningen, aan het Reitdiep bij het ophaalbruggetje.
Kosten	€ 3,00
Aanmelden	eerlijkgroengras.groningen@nivon.nl of 050 541 7010

Zaterdag 27 oktober: Wandelen in het spoor van de Hunze

4de en laatste traject

Op deze laatste kilometers van onze wandeling volgen we de Hunze van Schouwerzijl via Warfhuizen naar Zoutkamp

Een tocht te voet door het natuurgebied in en rond de Hunze geeft een mooi beeld van dit cultuurlandschap. De route die wij lopen in vier trajecten is beschreven en te verkrijgen bij het VVV. De trajecten zijn elk ongeveer 20 km.

Voor het begin- en eindpunt maken we zo veel mogelijk gebruik van het openbaar vervoer. Daarom wandelen we steeds op zaterdag. We vertrekken rond 10.00 uur. Onderweg is er gelegenheid uit te rusten en iets te drinken.

Uitgebreide informatie van elke dagtocht staat in de herinneringsmail die enige tijd voor de wandeling wordt verstuurd.

Omdat de route deels door de stad en de provincie Groningen gaat is het ook mogelijk een deel van de tocht mee te lopen. Wandelaars die de route niet volledig willen of kunnen lopen, kunnen op bepaalde plekken een bus terug nemen. Meld bij uw aanmelding waar u zich wilt aansluiten. Deelname is gratis. Vervoer en consumpties zijn voor eigen rekening.

Informatie en aanmelding: Nelleke Drukker eerlijkgroengras.groningen@nivon.nl of 050 541 7010
Coördinatie vanuit wandelgroep: Japke Kooistra (werkgroep LAW)

Zondag 4 november: Herfstmaaltijd Aan Tafel!

Schuif gezellig aan en neem gerust iemand mee. De introduc e hoeft niet lid te zijn van het Nivon.

De maaltijd bestaat uit drie gangen, zonder vlees, bereid met verse en zo veel mogelijk biologische seizoensproducten uit de omgeving.

Er wordt een vaste prijs gehanteerd van € 7,50; een drankje komt voor eigen rekening.

De Herfstmaaltijd wordt opgediend in Natuurvriendenhuis De Hondsrug in Noordlaren, op vijftien kilometer van Assen en Groningen, bij goed weer prima te fietsen. Bovendien een inspirerende locatie voor een wandeling, een spelletje of een goed gesprek.

Ook voor kinderen een aanrader.

Locatie	Natuurvriendenhuis De Hondsrug, Duinweg 6 in Noordlaren
Datum en tijd	zondag 4 november van 13.00 – 15.30 uur
Inloop	vanaf 12.30 uur
Kosten	€ 7,50
Aanmelden	eerlijkgroengras.groningen@nivon.nl of 050 541 7010

Aanmelding is verplicht, o.a. omdat er een maximum wordt gehanteerd en kan tot en met woensdag 31 oktober

** Aan Tafel! stemt de uitgaven van de maaltijd af op de inkomsten berekend op basis van het aantal aanmeldingen. Dat betekent dat afmeldingen op het laatste moment een verliespost voor de vereniging opleveren. Wij vragen u dan ook om met beleid om te gaan met uw afmelding.*

Dinsdag 20 november: Lezing 'Van Hunze tot Reitdiep'

Spreker: Jan van den Broek

Naast de Drentsche Aa en de Fivel was de Hunze de belangrijkste rivier in Groningerland. Ze is de naamgever van Hunsingo, een van de zogenaamde Ommelanden 'kwartieren'. Groningers en Ommelanders ondervonden vaak overlast van het Drentse water dat door deze rivier werd aangevoerd, maar maakten ook graag gebruik van deze waterweg, die hun toegang tot de zee bood.

Aan het trac e ervan is in de loop van de eeuwen voortdurend gedokterd.

Jan van den Broek bespreekt de ingrepen waaraan de Hunze in het verleden is onderworpen en laat daarmee tevens zien welke rol deze rivier in de ontwikkeling van het Groninger landschap heeft gespeeld.

Over de spreker: Jan van den Broek (1945) was werkzaam in het archiefwezen, verricht onderzoek op het terrein van de Groninger geschiedenis en publiceert de resultaten daarvan in boeken, tijdschriften en op de website www.vanlauwerstoteems.nl

Locatie	Humanistisch Centrum, W. A. Scholtenstraat 2, Groningen
Datum en tijd	dinsdag 20 november 20.00 – 22.00 uur
Kosten	Nivonlid / introducé € 3,50; niet-leden € 5,00
Bijdrage thee/koffie	€ 0,50
Aanmelden	eerlijkgroengras.groningen@nivon.nl of 050 541 7010

Zondag 16 december:

Film De stille kracht van de Drentse natuur (2010)

Zwerven langs Aa en Hunze

Voor **DE STILLE KRACHT VAN DE DRENTSE NATUUR** trokken Henk en Janetta Bos twee jaar lang door de beekdalen van de Drentsche Aa en de oostelijk gelegen Hunze. Het resultaat is een echte beekdalenfilm! In de film zijn ook de allereerste beelden te zien van de bever, die terug is in de beekdalen van Drenthe en Groningen. Henk en Janetta wilden dolgraag een film maken over de gezamenlijke beekdalen van de Drentsche Aa en de Hunze. Vooral de Hunze wordt in de schijnwerpers

gezet. Dit water wordt ook wel de enige Drentse rivier genoemd. Henk en Janetta volgden het water vanaf het punt waar het Voorste en het Achterste Diep samen verdergaan als Hunze totdat deze overgaat in het Zuidlaardermeer. Door telkens de imposante Hondsrug over te steken ontstond een filmische balans die de beekdalen van de Drentsche Aa en de Hunze in volle glorie laat zien.

Gebieden als ELZEMAAT, BREEVENEN en het ANNERMOERAS zijn door de makers wonderschoon in beeld gebracht. DE STILLE KRACHT VAN DE DRENTSE NATUUR is een prachtige avontuurlijke film waarin o.a. dieren als de **fuut, das, vos, bever, torenvalk** en zelfs de **wolf** een rol spelen.

Datum en tijd	zondagmiddag 16 december om 14.00 uur
Locatie	De Maasstee, Maasstraat 25, 9406 RA Assen
Entree	€ 7,50
Koffie/thee	€ 1.00
Aanmelden	secretarisgroningenassen@nivon.nl / 0592 346 328

Weggoien? Mooi niet! ASSEN

natuurvrienden

Repaircafé

Ons team bestaat op dit moment uit 17 vrijwilligers die iedere maand een zaterdag reserveren voor het Repaircafé en alles aanpakken dat los zit of juist vast loopt behalve tv's en magnetrons (voor ieders veiligheid) en fietsen (want de fietsenmaker vlakbij willen we niet beconcurreren). Daarnaast nemen zij de organisatie eromheen voor hun rekening. In februari kregen we bovendien hulp van een poppendokter en verder deed dit voorjaar een middelbare scholier zijn maatschappelijk stage bij ons.

Onze slagingsscore zit op ongeveer 60 % en dat is gelijk aan

het landelijk gemiddelde. We kunnen dat terugvinden in de landelijke Reparatie Monitor waar wij nu ook standaard onze gegevens invoeren. We krijgen ook veel waardering van onze bezoekers.

Na de zomerstop gaan we vanaf september weer elke eerste zaterdag van de maand open van 11.00 tot 16.00 uur voor wel- en niet Nivonleden, Assenaren en daarbuiten in MFA Kloosterveste, Winkelcentrum Kloosterveen in Assen.

Volgende data: 1 september, 6 oktober, 3 november, 1 december 2018 en in 2019 op 5 januari, 2 februari

Leesgroepen

Onze afdeling heeft twee leesgroepen, een woensdagavondgroep en een vrijdagmiddaggroep. De groepen worden begeleid door Elsbeth Willemse lerares Nederlands in het middelbaar onderwijs.

We lezen alleen boeken die tot de Nederlandse literatuur worden gerekend, maar wel uit verschillende literaire perioden. De boeken worden in samenspraak vastgesteld.

Elsbeth vraagt ons per bijeenkomst wat wij van het boek vonden en geeft dan een literaire toelichting. Er wordt geen voorkennis verondersteld. De leesgroepen zijn voor iedereen leuk.

We lezen vier boeken per jaar, twee vóór en twee ná Kerst. In de zomer komen we niet bij elkaar.

Het boekenlijstje voor de middagleesgroep 2018-2019 ziet er als volgt uit:

28 september uur bij Niels, Marcel Möring: Het grote Verlangen

23 november bij Ans, Nelleke Noordervliet: Snijpunt

In 2019, bij Harry, Adriaan van Dis: Indische duinen

in 2019 bij Dineke, Renate Dorrestein: Reddende engel

*De middagleesgroep bestaat uit 8 personen, daar kunnen nog 2 bij. 10 Personen is een mooi aantal om in een huiskamer een boek te bespreken.

Aanmelden voor de vrijdagmiddaggroep bij Thea Uiterwijk leesgroepgras@hotmail.com

*De woensdagavondgroep o.l.v. Donald Elsas zal de boektitels en de data voor de volgende bijeenkomsten nog in overleg vaststellen.

Ook daar kunnen nog nieuwe deelnemers bij, aanmelden deltas@xs4all.nl

Voor beide groepen geldt, dat het NIVON-lidmaatschap een voorwaarde is voor deelname, het gaat immers om een NIVON activiteit. De contributie bedraagt € 12,50 per trimester, dus € 25,00 per jaar.

Langeafstand wandelgroep

We vervolgen het pad langs de Hunebedden na de zomerstop. We wandelen steeds een traject van 20 km op de derde zondag van de maand. Nieuwe deelnemers met eigen vervoer zijn welkom!

Volgende data: 16 september, 21 oktober, 18 november, 16 december

Nivon Soos 't Feithhuis, Martinikerkhof 10, 9712 JG Groningen

Elke eerste dinsdagochtend van de maand is er van 10.30 tot 12.00 uur een tafel gereserveerd in 't Feithhuis voor alle Nivonners die het gezellig vinden om samen koffie te drinken en/of ideeën en ervaringen uit te wisselen. De consumpties zijn voor eigen rekening.

Volgende data: 4 september, 2 oktober, 6 november, 4 december

Koffiegroep Roden-Leek-Peize

Elke 2^e zondag van de maand is er een koffiegroep in het Rode Kruis gebouw in Roden en gedurende de zomermaanden op Natuurkampeerterrein Lettelbert.

Volgende data: 8 juli, 12 augustus, 9 september, 14 oktober, 11 november, 9 december

Biosgroep

Voor een gezamenlijk bioscoop bezoek incidenteel via biosgroep@hotmail.com

ADRESSEN EN NUTTIGE GEGEVENS

Bestuur Nivon afdeling Groningen- Assen

Voorzitter	Herman Blom T. van Leeuwenlaan 15, 9731KH Groningen vz.groningen@nivon.nl	050 5734 924
Penningmeester	Ypke Huisman Tuinbouwstraat 14, 9771BL Sauwerd pm.groningen@nivon.nl	050 3062 044
Secretaris	Jetty Vink Iemstukken 23, 9407KH Assen	0592 346 328
Ledenadministratie	idem secretarisgroningenassen@nivon.nl	
Redactie en PR	vacature	
Activiteiten	vacature	

Vormgeving Nivon-GrAs Niels Kristensen 050 5256 241

Activiteiten-coördinatoren Groningen – Assen

Nelleke Drukker	Activiteiten Eerlijk, groen en duurzaam eerlijkgroengras.groningen@nivon.nl	050 5417 010
Nelleke Drukker	Aan Tafel! eerlijkgroengras.groningen@nivon.nl	050 5417 010
Japke Kooistra	LAW japke@home.nl	
Trijnie Riemeijer	NIVON – Soos t.riemeijer@home.nl	050 5790 307
Thea Uiterwijk	Middag-leesclub leesgroepgras@hotmail.com	050 5343 062
Donald Elsas	Avond-leesclub deltas@xs4all.nl	0596 551 831
Evelien Buter	Biosgroep biosgroep@hotmail.com	
Paula Portegies	Koffiegroep Roden-Leek-Peize	050 5017 836
Greet Oostra	Repair Café Assen repaircafe.assen@gmail.com www.repaircafe-assen.nl	06 383 96 811

Nivon Regio Noord

Voorzitter Bert Rosien E: allardsoog.voorzitter@gmail.com 06 526 385 35

Betaling afdelingsactiviteiten

Inschrijving op betaalde activiteiten zijn geldig als het geld door de penningmeester is ontvangen op NL20 INGB 0000 9178 62 t.n.v. Nivon afd. Groningen. Entreegelden worden ter plekke betaald. Verrekening van groepsonkosten wordt onderling geregeld.

Nivon landelijk bureau

Adresveranderingen a.u.b. ook doorgeven aan het landelijk bureau.
Ledenadministratie Plantage Middenlaan 2F 1018 DD Amsterdam of leden@nivon.nl
Telefoon: 088 099 0900 E-mail: info@nivon.nl / www.nivon.nl

Vanaf oktober zal de website www.nivonnoord.nl niet meer functioneren.

Onze activiteiten staan nu op <https:// groningenassen.nivon.nl>

Ook zijn de e-mailadressen die eindigen op nivonnoord.nl niet meer bereikbaar.

E-mailadressen van bestuursleden en van eerlijk&groen eindigen vanaf nu op nivon.nl

foto omslag:

Luk van Soom: Madonna van de nevelen

Volgende kopsluitingsdag Nivon-GrAs: zaterdag 8 december 2018

AGENDA SEPTEMBER-DECEMBER 2018

Wanneer	Wat	Blz.
Zat 1 sept.	Fietstocht Ontdekking Hunze	Blz. 3
Zon 2 sept.	Aan Tafel! Zomermaaltijd in Lettelbert	Blz. 3
Zat 22 sept.	Wandelen in het spoor van de Hunze (3)	Blz. 3
Zat 6 okt.	Kunstp pad wandeling door Paddepoel	Blz. 4
Zat 27 okt.	Wandelen in het spoor van de Hunze (4)	Blz. 4
Zon 4 nov.	Aan Tafel! Herfstmaaltijd	Blz. 5
Di 20 nov	Lezing van Hunze tot Reitdiep	Blz. 5
Zon 16 dec	Film De Stille kracht van de Drentse natuur	Blz. 5
Repair Café Assen		Blz. 6
Elke eerste zaterdag van de maand van 11.00 – 16.00 uur		
Leesgroepen		Blz. 6
Lange- afstand wandelen		Blz. 7
Elke derde zondag van de maand		
Nivon Soos		Blz. 7
Elke eerste dinsdag van de maand van 11.30 – 12.00 uur		
Koffiegroep Roden-Leek-Peize		Blz. 7
Elke 2 ^e zondag van de maand van 10.00 – 12.00 uur		
Biosgroep		Blz. 7
Incidenteel op afspraak		